

→ Venczel Attila díszlet- és jelmeztervező: az alárendeltség nem jelenti az alkotás visszafojtását ● 2.

→ Káprázatos emberek nagyszerű tettei – új kötet jelent meg híres magyarokról ● 3.

→ Mit árulnak el a magyarországi Karoson feltárt, leggazdagabb honfoglaláskori temető sírjai? ● 6-7.

2019. DECEMBER 12.
XXIX. ÉVFOLYAM, 48. SZÁM
WWW.ERDELYINAPLO.RO

Erdélyi Napló

FOTÓ: SZUCHER ERVIN

4-5.

Nándorhegy, a rozsdáette vörös acél

Macska-egér játék Bukarestben

Ha nem drukkolnék Ludovic Orban liberális színezetű kormányának, hogy végre indítsa el jó irányba ezt a harminc éve kilátástalanságban és korrupcióban vergődő országot, akkor kárörvendően azt mondanám: túl korán odaugrottak a kormánykerékhez anélkül, hogy megfelelő parlamenti háttértámogatásuk lenne az elkerülhetetlen intézkedésekhez.

Nem vitás, hogy Romániában szinte semmi nem működik jól az állami szektorban. Sok mindent kellene gyökeresen átalakítani, megreformálni, és a kényelmes bőrfotelekből kiszórni a rengeteg barátot, ismerőst, rokont, akik nem szakmai képességeik alapján kerültek jól fizetett állásokba, hanem az éppen hatalmon levő párt helyezte oda őket.

A kormányzó Nemzeti Liberális Párt miniszterelnöke azonban szélmalomharcot folytat, hiszen beharangozott reformelképzeléseit parlamenti támogatottság nélkül képtelen megvalósítani. Már a kiemelt, speciális nyugdíjak ügye is kemény diónak bizonyul, miután kiderült, hogy jó esetben csak a politikusok időskori juttatásait lehetne megnyirbálni. A kommunista rendszerben szocializálódott egykori ügyészeknek, bíróknak, szekusztizteknek és egyéb hasonlórú alkalmazottaknak sikerült elérniük, hogy az alkotmánybírók kimondja: a katonaság, a titkosszolgálatok és

az igazságszolgáltatás egykori alkalmazottainak különleges nyugdíját nem lehet megkurtítani. Ami enyhén szólva is diszkrimináció, mert mitől érdemel nagyobb kiváltságot egy titkosszolgálati alkalmazott, ügyész vagy katonatiszt, mint a középiskolai tanár, az ipari mérnök vagy a mezőgazdasági szakember. Miközben aktív életük során az előbbi mesterségekhez képest többszörös fizetést zsebelnek be az államkasszából, a nyugdíjuk kiszámítását szabályozó törvény is diszkriminatív, miután az utolsó fizetésük 85 százalékában határozza meg a havi nyugdíjt. (Egy frissen nyugállományba került törvénybíró vagy ügyész havonta legalább 10 ezer lej nyugdíjt vesz kézbe, miközben a hasonló régiséggel rendelkező idős tanár járandósága jó esetben sem éri el ennek az összegnek az egyharmadát.) De még ennél is felháborítóbb, hogy a volt Szekuritáte emberállománya is hasonló nyugdíjakkal élvezi öregkori napjait.

Egyre biztosabb tehát, hogy a speciális nyugdíjak maradnak, tovább borzolva a lakosság többségének az igazságérzetét. A semminél még a Szociáldemokrata Párt korábban benyújtott törvénytervezete is jobb lenne, amely progresszív módon adóztatná meg a nyugdíjakat, így csökkentve az igazságtalanul nagy különbségeket.

De nem csak a speciális nyugdíjak jelentik a román kormány számára a kihívást.

Nagy gond az ágyúgolyóként elszabadult költségvetés és a kereskedelmi mérleg hatalmas hiánya (idén 15 milliárd euróval többet importált az ország, mint amennyit exportált), ami megállíthatatlanná teszi a lej leértékelődését. Szakemberek szerint az állami szektorban hirtelen megemelt fizetések nagy hatással voltak az importtevékenység fokozására, hiszen élelmiszertől az újgazdagok luxusautójáig gyakorlatilag mindent behozatalból fedez az ország. Ebből a mőkuserékből nagyon nehéz kimászni, hiszen a hazai ipar és mezőgazdaság nem képes a megnövekedett hazai fogyasztói szükségleteket fedezni.

Kérdés: meddig bírja szusszal az Orban-kabinet? Az előrehozott választások lehetséges forgatókönyve is bejöhetne, ha volna rá hajlandóság a parlamenti „háttérország” részéről. De ennek kevés a valószínűsége. A következő hat-nyolc hónapban macska-egér játékra számíthatunk, amikor egy-egy bizalmatlansági indítvánnyal az ellenzék megpróbálja ellehetetleníteni a kormányt. A taktika azonban nem lesz elegendő az előrehozott választások kikényszerítéséhez, mert ha idő előtt válnak meg képviselői mandátumuktól, akkor egyik párt politikusa sem jogosult a különleges nyugdíjra. Ez pedig önmagában elrettentő erő, hogy ne maguk alatt vágják el a fát.

Makkay József